

KURIR

NOVO MESTO

28. marec 1977

Št. 3* leto VI.

časopis kolektiva industrije motornih vozil

Prodaja gotovih izdelkov na domačem trgu v letu 1976

Prodajni oddelek je v sestavi Prodajno servisne organizacije TOZD COMMERCE zadolžen in odgovoren za prodajo gotovih izdelkov proizvodnih TOZD delovne organizacije IMV na domačem tržišču.

Prodaja gotovih izdelkov je temeljila na sledečih proizvodnih programih:

- gospodarska vozila
IMV-1600 BR
- gospodarska vozila
IMV-2200 D
- osebna vozila IMV-R 4
- stanovanjske prikolice
- servisna oprema
- dopolnilni program (pomivalna korita).

Večji del izdelkov smo prodali preko mreže lastnih prodajnih skladišč v državi, manjši del pa preko zastopnikov „Automakedonija“ Skopje in „Oprema“ Titograd.

V letu 1976 nismo uspeli povečati števila lastnih prodajnih mest zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Pred koncem leta smo v Mariboru odprli predstavništvo IMV, katerega moramo v začetku leta 1977 z manjšo adaptacijo lokala usposobiti za poslovanje po sistemu ostalih prodajnih skladišč. Zastoj pri širitvi prodajne mreže zahteva večje angažiranje prodajnih referentov z obiski kupcev pri ponudbi gospodarskih vozil v oddaljenejših krajih odnosno daljše potovanje kupcev do naših prodajnih mest.

IMV - KURIR izdaja delovna skupnost Industrije motornih vozil Novo mesto - Izhaja vsak mesec v 5.200 izvodih - Ureja uredniški odbor - Glavni urednik: Andrej Dular - Odgovorni urednik: Alfonz Brzič - Uredništvo in uprava: Novo mesto, Zagrebška cesta 18/20 - Grafična priprava: ČZP DOLENJSKI LIST, Novo mesto - Tisk: KNJIGOTISK Novo mesto

Za prodane gotove izdelke je bila v letu 1976 dosežena naslednja finančna realizacija po poslovalnicah na domačem trgu:

Poslovalnica	Celotni dohodek 1975	1976	Celotni dohodek Indeks 76/75
BEOGRAD	131.323	161.457	123
LJUBLJANA	77.794	168.023	215
NIŠ	36.099	51.823	144
NOVO MESTO	450.281	357.090	79
NOVI SAD	74.322	99.834	134
RJEKA	7.206	11.223	155
OSIJEK	28.293	42.040	148
SARAJEVO	36.323	49.972	137
SPLIT	38.708	41.890	108
ZADAR	11.987	14.370	120
ZAGREB	107.765	132.246	122
ZASTOPNIKI	34.987	71.257	203
SKUPAJ:	1.035.068	1.201.255	116

Zmanjšanje finančne realizacije poslovalnice IMV Novo mesto za 21 % v primerjavi z letom 1975 je predvsem posledica ukinitve proizvodnje in prodaje osebnih vozil IMV-RENAULT 12 TL.

Skupni porast finančne realizacije na domačem trgu samo za 16 % prikazuje zelo skromen napredek, če upoštevamo, da so se cene našim izdelkom povečale med letom za pribl. 10 %, uvedli pa smo v prodajo nekatere nove proizvode, ki so imeli višjo prodajno ceno zaradi tehničnih izboljšav v konstrukciji in opremljenosti.

Povečanje prodaje na kredit, predvsem gospodarskih vozil, dokazuje upadanje akumulativnosti gospodarstva in s tem pomanjkanje investicijskih sredstev. Za kreditiranje prodaje gotovih izdelkov IMV smo koristili bančna sredstva, odobrena pri Ljubljanski banki, podr. Novo mesto. Naraščanje kreditne mase pričakujemo tudi v letu 1977, zato pa bodo potrebna še večja kreditna sredstva.

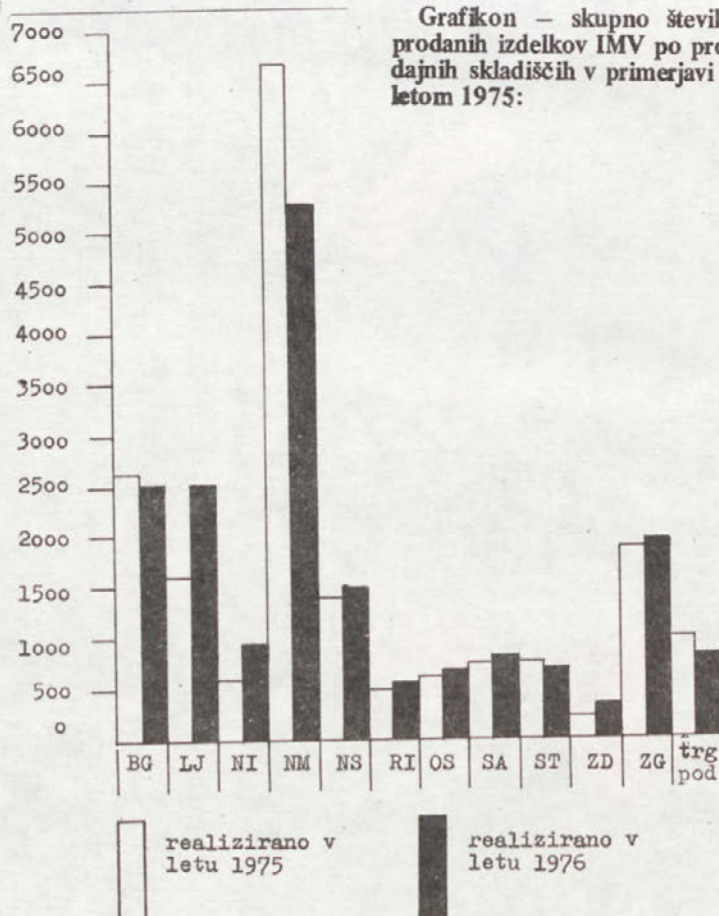
Pregled prodaje izdelkov na kredit

Vrsta izdelkov	Količina	Vrednost	Udeležba	v 000 din Kredit	% udeležbe
Gospodarska vozila	572	71026	29030	41995	40 %
Osebna vozila	10	1393	559	834	40 %
Prikolice	33	1250	629	621	50 %
Skupaj:	615	73669	30218	43451	41
V letu 1975	481	43314	20160	23154	46
Indeks	128	170	150	188	-

Grafikon skupne prodaje gotovih izdelkov nam prikazuje pri nekaterih prodajnih skladiščih IMV minimalno povečanje števila prodanih izdelkov v primerjavi z letom 1975. Prodajna skladišča Beograd, Novo mesto, Split in trgovska podjetja pa prikazujejo zmanjšanje števila prodanih izdelkov. Največje povečanje števila prodanih izdelkov je doseglo Prodajno skladišče IMV Ljubljana, kljub manjšemu številu zaposlenih kot v letu 1975.

Nagrajevanje delavcev v Prodajnih skladiščih IMV ni bilo odvisno od izpolnjevanja plana realizacije predvsem zato, ker ni bilo v proizvodnji med letom več zastojev, zaradi česar ni bilo redne dobave vseh izdelkov.

Grafikon - skupno število prodanih izdelkov IMV po prodajnih skladiščih v primerjavi z letom 1975:

(Nadaljevanje na 3. strani)

Poprečni mesečni osebni dohodki na zaposlenea v letu 76

Zap. št.	Prod. sklad.	neto osebni dohodek 1975	neto osebni dohodek 1976	Indeks 3 : 2
1.	IMV BEOGRAD	3.161,58	3.891,22	123
2.	IMV LJUBLJANA	3.763,76	4.225,03	112
3.	IMV NIŠ	3.460,40	3.813,08	110
4.	IMV NOVO MESTO	3.630,40	4.506,30	124
5.	IMV NOVI SAD	3.315,38	4.349,96	131
6.	IMV RIJEKA	3.923,77	4.506,11	114
7.	IMV OSIJEK	3.385,79	4.762,74	140
8.	IMV SARAJEVO	3.679,06	4.260,93	119
9.	IMV SPLIT	2.551,16	2.951,37	115
10.	IMV ZADAR	2.940,70	3.309,96	112
11.	IMV ZAGREB	2.784,08	3.537,06	127

Višina neto osebnega dohodka v posameznih prodajnih skladiščih je sedaj odvisna predvsem od strukture zaposlenih. Prodajna skladišča z manjšim številom skladiščnih delavcev in administratorjev imajo logično višje poprečje. Za ista delovna mesta pa je bil neto osebni dohodek v vseh prodajnih skladiščih enak ne glede na dosežene rezultate prodaje.

Povečanje prodaje gotovih izdelkov v letu 1976 je bilo doseženo na osnovi naslednjih akcij:

1. izdaja prospektov z obširnejšim opisom vozil;
2. reklamne in propagandne akcije na TV v časopisih in revijah;
3. sodelovanje na vseh sejnih v Jugoslaviji, kjerkoli je bilo mogoče predstaviti gospodarska vozila;
4. ugodnejši kreditni pogoji;
5. večja prisotnost prodajnih referentov na terenu;
6. prilagajanje proizvodnje potrebam trga;
7. testiranje vozil pri zainteresiranih kupcih;
8. uvedba dejavnosti najemanja avtomobilov.

PREDLOGI ZA POVEČANJE PRODAJE V LETU 1977

1. Poslovalnice opremiti z manjkajočo opremo in s

službenimi vozili.

2. V vseh večjih regijskih centrih odpreti informativne biroje IMV.
3. Z zastopniki skleniti fiksne pogodbe za daljše obdobje.
4. V najkrajšem času rešiti kadrovske problematiko nekaterih poslovalnic s sprejemom novih sodelavcev na nezasedena delovna mesta, posebno prodajnih referentov.
5. Sistem nagrajevanja vezati na izpolnjevanje plana prodaje.
6. Planirati realno možne proizvodne količine izdelkov.
7. Zagotoviti pravočasno propagandni in reklamni material.
8. Izboljšati kvaliteto izdelave vozil in dopolnjevati program v skladu s potrebami trga.
9. Pridobiti večja sredstva za kreditiranje.
10. Zaostriti osebno odgovornost vseh zaposlenih v prodajni službi za izvrševanje plana prodaje in delovnih obveznosti.

Z uresničitvi navedenih predlogov lahko zagotovimo plasman celotne planirane proizvodnje za domači trg.

KAREL VARDIJAN

Zabvala vsem delavkam v IMV

Spoštovane tovarišice!

Prijetno smo bili presenečeni, ko smo dobili Vaše pismo, v katerem nas obveščate o svojem sklepu, da se delu sredstev, namenjenih za proslavljanje vašega praznika 8. marca, odpuvedujete v korist našega zavoda. Vaši želji, da nakazanih 20.000 dinarjev uporabimo za izboljšavo opreme dispanzerja za žene, smo ustregli. Nabavili smo del opreme za citologijo.

Naš kolektiv se vam najpriskrčnejše zahvaljuje za vaše plemenito darilo in upa, da bo vaša odločitev za zgled tudi drugim delovnim organizacijam.

Hkrati z zahvalo sprejmite za letošnji praznik delovnih žena vsega sveta najpriskrčnejše čestitke z našimi najboljšimi željami! Vse vas tovariško pozdravljamo!

Kolektiv Zdravstvenega doma v Novem mestu

Kje so rezervni deli?

Kako pomemben je nadomestni del pri avtomobilu ugotovimo šele, ko nam avto obtiči ob cesti zaradi strganega jermena, prežganih platin, tuljave in podobnega. Tudi mehanik nam ne more hitro popraviti avtomobila, če za to nima ustreznega rezervnega dela. No, in če se vam je že zgodilo, da niste mogli pognati vašega „konjička“ zaradi pomanjkanja tega ali onega rezervnega dela, potem veste kakšno vpitje, nezadovoljstvo in poti ste prehodili, da ste prišli do njega.

Od tu izhaja tudi nevsiljivo vprašanje: „Ali rezervni deli so ali niso?“

Prodajalci in dobavitelji samozadovoljno ocenjujejo, da rezervni deli so, tržišče pa kritizira, da rezervnih delov ni. Naj takoj povemo, da imajo eni in drugi prav. Imeti preveč rezervnih delov na nepravem mestu, oddaljenem od potrošnika, pomeni živeti nepremišljeno in drago. Pomanjkanje pa se pokaže v manjšem prometu in upravičenem nezadovoljstvu kupcev, ker vozila stojijo nepopravljena po servisnih delavnicah.

Da bi tržišče kar se da bolje oskrbovali z nadomestnimi deli naših proizvodov, smo v zadnjem trimesečju preteklega leta reorganizirali način poslovanja, oskrbe, evidence in naročanja rezervnih delov v naših poslovalnicah, ki neposredno skrbijo za potrošnike. Nov način nam zagotavlja, da bomo z optimalnimi zalogami najboljše poskrbeli za rezervne dele v prodajalnah in s tem povečali promet.

Zakaj kopičiti rezervne dele v prodajalnah, če ne gredo v promet? Na zalogi imamo samo tisto, kar trg išče! S tem bi po nepotrebnem odvajali sredstva, katera lahko drugje pametno izkoristimo za druge namene. No, kljub vsemu pri zadnji kontroli ugotovljamo, da nekatere poslovalnice ne poslujejo, kot jim je bilo naloženo ob reorganizaciji. Poslovalnice rezervnih delov si ne smejo dovoliti prekrška, da bi rezervni deli manjkali zaradi njihove malomarnosti. Kolektivi poslovalnic, ki so se zmeraj odlikovali s poštenim odnosom do dela, bodo morali razčistiti z nediscipliniranimi sodelavci, ki delajo materialno in moralno škodo naši delovni organizaciji.

Glede na to, da so poslovalnicam zagotovljeni pogoji za pravilno poslovanje in oskrbe trga z rezervnimi deli, bomo tudi v bodoče kontrolirali njihovo delo ter dobre pohvalili, slabe pa opozarjali in grajali. Upamo, da bo vse večje število posloval-

nic, ki pravilno poslujejo in da nam ne bo treba kritizirati njihovega dela.

Zavedati se je treba, da moramo našim kupcem dobaviti ob pravem času sleherni rezervni del. Le tako bomo obdržali ugled, ki ga uživamo med kupci, hkrati pa si bomo zagotovili prodajo gotovih izdelkov in s tem naš boljši jutri.

Prodaja rez. delov
Č. NEGOVANOVIC

ČEZ MILIJON „JAPONCEV“ V ZDA

Po najnovjših podatkih japonskega združenja proizvajalcev avtomobilov je Japonska v l. 1976 izvozila 3.709.600 vozil, kar je za 38 % več kot leto poprej, ki pa je bilo prav tako rekordno.

Od skupnega števila izvoženih vozil je bilo 2.539.000 avtomobilov, 1.152.600 kamionov in 17.900 avtobusov. Največ vozil je šlo v ZDA, skupno 1.370.000, kar je 49 % več kot l. 1975. Izvoz v zahodnoevropske države se je povečal za 34 % – na 706.600, v države Bližnjega vzhoda za 63 % – na 393.700, v Avstralijo pa za 32 % – na 278.500 vozil.

TOLJATIGOROD V ZDA

V ZDA gradijo tovarno avtomobilov, ki bo veljala 5 milijonov dolarjev, v njej pa bodo letno sestavili 10.000 avtomobilov. Do tu ni nič presenetljivega. Presenetljivo pa je, če povemo, da gradi to tovarno Sovjetska zveza za avtomobile Lada. Kasneje naj bi proizvodnja povečali na 25.000 kosov.

USPEŠNA AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA

Proizvajalci avtomobilov v ZR Nemčiji so l. 1976 dvignili svojo proizvodnjo v primerjavi s prejšnjim letom za 21,4 % ali na 3,87 milijonov avtomobilov. S tem so le malo zaostali za rekordnima letoma 1971 s 3,99 milijona vozil in 1973 s 3,95 milijona vozil. Vendarle po zmogljivosti, ki so se v začetku 70-tih let močno dvignile, še vedno niso polno izkoriščene. Združenje avtomobilske industrije računa, da je treba polovico celotne gospodarske rasti v zadnjem letu pripisati večjemu povpraševanju po avtomobilih. To pa je spet posledica nadomeščanja prejšnjega izpada in pa uspešnega uvajanja novih modelov.

Brez stanovanj ne bo strokovnjakov

Poročilo odbora za kadre, izobraževanje in družbeni standard za leto 1976

Odbor za kadre, izobraževanje in družbeni standard, ki je organ centralnega delavskega sveta, se je lani sestal šestkrat. Glede na to, da smo v letu 1975 sprejeli vrsto zelo pomembnih samoupravnih aktov, je delo odbora zajemalo zelo široko in zahtevno področje nalog. Glavna naloga odbora je bilo usklajanje teh aktov s pripombami zborov delavcev in družbeno-političnih organizacij.

Vprašanje, ki je bilo prisotno na vseh sejah odbora: stanovanja za kadre, bo še naprej eno izmed ključnih. V preteklem letu smo znatno povečali število delavcev. Gre za to, da skušamo z vsemi močmi zagotoviti uresničitev planov za leto 1977. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da nam še vedno primanjkuje strokovnega kadra. Tega nujno potrebujemo, ker moramo v najkrajšem času razrešiti problem tehnično-tehnološke dokumentacije. Če pa hočemo kader dobiti, moramo zanj zagotoviti primerna stanovanja. Zato bo tudi vnaprej ena izmed glavnih nalog odbora spremlja-

nje in načrtovanje stanovanjske politike.

V zadnjem času je padlo precej pripomb na kvaliteto toplega obroka, pa tudi na čistočo v obratu družbene prehrane, nekaj očitkov pa leti tudi na neprimernost prostorov. Problem prostorov je delno že rešen, kaže pa, da se bomo morali vprašanja družbene prehrane lotiti kompleksneje. Glavno besedo bo moral pri strokovnem delu tega problema prav gotovo imeti organizacijsko kadrovskega sektorja.

Ugotovimo lahko, da družbeni standard stalno raste, vendar pa opazamo, da obenem z njim ne raste tudi spoštovanje do njegovih pridobitev. Zato bo potrebno na delavce, ki jim ni mar, kako izgledajo proizvodni prostori, garderobe in umivalnice, vzgojno vplivati.

Popolnoma brez pridržka lahko ocenimo za pozitivno naše spodbujanje študija ob delu. Tako se iz naše delovne organizacije več kot 100 članov izobražuje ob delu. Da se tako veliko število naših ljudi dodatno

izobražuje, lahko del zaslug pripišemo njihovim lastnim potrebam in željam, del pa tudi naši izobraževalni politiki, ki stremi za tem, da omogoča domačim ljudem, da rastejo in se razvijajo obenem s tovarno. Jasno pa je tudi, da vseh potreb po strokovnih kadrih ne bomo mogli pokriti samo z ljudmi „od zunaj“, temveč se bomo morali nasloniti na svoje lastne sile.

SREČKO FRIDL

Zbor delavcev v Brežicah

V Tovarni avtomobilskih prikolic v Brežicah so zadnji dan februarja na zboru delavcev obravnavali nekaj važnih točk v zvezi s proizvodnjo in standardom zaposlenih.

Najprej je bil sprejet samoupravni sporazum o reševanju stanovanjskih zadev delavcev pri delovni organizaciji IMV. Osnutek tega sporazuma so že prej obravnavali po sindikalnih skupinah. Pripomba je bila podana le na 36. čl., kjer je določeno, da se dajo sredstva za izgradnjo in adaptacijo stanovanjskih hiš

do oddaljenosti 5 km. Predlagano je, da se ta meja poveča na 15 km, predvsem zaradi večje oddaljenosti večine delavcev.

Kot druga točka dnevnega reda je bil obravnavan zaključni račun za leto 1976. Tovarišica Zobaričeva je v poročilu povedala, da je izguba v TOZD Brežice znašala ob koncu lanskega leta 12,426.327,45 din. Torej milijardo več kot leta 1975. Posledica tega je seveda sanacija, ki jo pravkar izvajamo. Ta izguba pa je do danes že pokrita, predvsem od ostalih TOZD, kar so ti po samoupravnem sporazumu o sanaciji tudi dolžni. Krili so jo po ustreznih odstotkih glede na to, koliko so imeli z Brežicami prometa. Tako je Tovarna avtomobilov prispevala 33 %, Commerce 18,7 %, Črnomelj 14,19 %, Šentjernej 11,56 %, Mirna pa 23,08 %. Ostanek smo pokrili iz lastnih virov. Da ne bi bil preveč prizadet standard delavcev, bodo TOZD krile tudi sklad skupne porabe, t.j. 2000 din po zaposlenem delavcu.

voljni, kajti rezerve so še! Razhod je še vedno prevelik, v glavnem bolniška. Zmanjšala se je tudi dodatna poraba materiala. V februarju smo dodatno porabili za osem starih milijonov dinarjev materiala, kar je še vedno preveč.

ERNEST SEČEN

47. seja OMR v tovarni avtomobilov

Odbor za medsebojna razmerja delavcev v TOZD Tovarna avtomobilov je na 47. redni seji, ki je bila 24. 2. 1977, obravnaval razporeditve delavcev v tovarni avtomobilov, tehnoservisu, operativni pripravi, proizvodnji – I, II, III, IV. Odbor je obravnaval tudi prerazporeditve delavcev po preteku poskusnega dela. Obravnaval je tudi več prošenj za enozmenskno delo, vendar je bilo zelo malo ugodno rešenih. Obravnavana je bila tudi prošnja za vključitev v izobraževalni program TOZD Tovarna avtomobilov, vendar je bila rešena neugodno, ker so sredstva za ta namen že razporejena.

Uspeh na Mirni

1. 3. 1977 so imeli sejo člani DS TOZD. Pod prvo točko dnevnega reda so pregledali uresničitev sklepov prejšnjih sej in ugotovili, da so vsi sklepi že izpeljani.

Pod naslednjo točko so obravnavali zaključno bilanco za leto 1976. Tov. direktor je seznanil navzoče, da je Mirna poslovala v letu 1976 dokaj dobro, kajti celotni dohodek znaša 178.902.620,72 din, ostanek dohodka pa 5.368.006,16 din. Ostanek dohodka se deli v sredstva rezerv, poslovna sredstva, sredstva skupne porabe in del za potrebe družbenih služb ter za druge namene.

DS je sprejel naslednje sklepe:

1. v bilanci za leto 1976 se upoštevajo in knjižijo izvozne premije za blago, izvoženo na komercialni kredit.

2. Iz rezervnega sklada TOZD se odobri posojilo za

pokrivanje izgube TOZD – Tovarna avtomobilskih prikolic Brežice 2,467.336,25 din.

3. V sklad skupne porabe se izloči za leto 1977 2.000,00 din po zaposlenem (vključno z vajenci).

4. Za financiranje družbenih služb se izloči 0,9 % od bruto OD, 1 % iz dohodka.

5. Dohodek za leto 1976 se razdeli po predlogu kot je izdelan. Le pri delitvi ostanka dohodka se pri poslovnih sredstvih, katerih del se koristi za druge namene, vključijo še za investicijske namene.

Pod tretjo točko dnevnega reda so obravnavali vloge za delitev stanovanja.

Pod zadnjo točko – razno, je DS sklenil, da podpiše samoupravni sporazum o programu in izvajanju pospešene racionalizacije pretoka blaga.

MAJDA BARTOLJ

S seje delavskega sveta v Črnomlju

DS TOZD Tovarna opreme Črnomelj je na svoji 31. redni seji, dne 28. 2. 1977 med ostalim razpravljala sledeče:

– na zborih delovnih ljudi, ki so bili 22., 23., in 24. 2. 1977 in se jih je udeležilo 343 delavcev, so razpravljali o samoupravnem sporazumu o stanovanjskih zadevah delavcev v IMV. Samoupravni sporazum je bil z dvigom rok sprejet – DS sprejme sklep, da se samoupravni sporazum o stanovanjskih zadevah delavcev v IMV sprejme.

– Obravnavan je bil problem o namernem poškodovanju materiala. V zvezi s tem je bil že v DO IMV Novo mesto sprejet sklep, da se po TOZD ustanovi komisija, ki bo take primere obravnavala. Vsakdo, ki bo škodo namerno povzročil, jo bo v celoti povrnil, obenem pa bo predlagan odboru za zaščito delovnih dolžnosti.

DS TOZD TO Črnomelj se je s predlogom DO strinjal in izvolil petčlansko komisijo.

– DS sprejme sklep, da se podpiše samoupravni sporazum o programu in izvajanju pospešene racionalizacije pretoka blaga – za podpis tega sporazuma se pooblašča Poredoš ing. Štefan, ki je istočasno predlagan tudi za delegata v koordinacijski odbor za integralni transport – KOIT.

– Sprejme se sklep, da se podpiše samoupravni sporazum o združevanju sredstev v letih

1976 – 1980 za pokrivanje dela stroškov infrastrukture ŽTP Ljubljana – za podpis se pooblašča generalni direktor tov. Jurij Levičnik. Obenem daje DS pripombo, da imajo delavci in njihovi družinski člani pri ŽTP preveč ugodnosti pri prevozih kakor tudi pri gradnji stanovanjskih hiš.

– Sprejme se sklep, da se SS strinja s predlagano spremembo 15. člena samoupravnega sporazuma o organizaciji in delu Biroja proizvajalcev motornih vozil Jugoslavije v okviru gospodarske zbornice Jugoslavije.

– DS je razpravljala o zaključnem računu za leto 1976 in ugotovila, da je TOZD v lanskem letu dobro poslovala:

– njen celotni dohodek znaša 95,657.813,76 din
– doseženi dohodek 30,709.721,69 din
– ostanek dohodka 4,568.522,52 din

Po razpravi je DS sprejel sledeče sklepe:

– da se v bilanci za leto 1976 upoštevajo in knjižijo izvozne premije za blago, izvoženo na komercialni kredit.

– Ker je še vedno izguba v TOZD Brežice, čeprav se je stanje zelo izboljšalo, sprejme DS sklep, da se izguba TOZD Tovarne avtomobilskih prikolic pokriva na sledeč način:

v skladu z zakonom se del izgube pokriva iz rezervnega sklada in sklada skupne porabe

TOZD Tovarna avtomobilskih prikolic Brežice:

– izkazana izguba 12,426.327,45 din
– rezervni sklad 811.551,40 din
– sklada skupne por. 934.411,05 din
ostanek: 10,680.365,00 din
pa pokrivajo ostale TOZD s posojilom, ki ga odobri iz svojih rezervnih skladov s tem, da je kriterij izračunan na osnovi bruto prometa posameznih TOZD za leto 1976 in sicer:

TOZD Tovarna opreme Črnomelj 14,19 % – 1,516.962,80 din.

– Sprejme se sklep, da zaprosimo ostale TOZD v DO IMV Novo mesto, ki razpolagajo s sredstvi, za posojilo v svrhu formiranja sredstev lastne udeležbe v višini manjkajočih sredstev.

Hkrati smo sprejeli sklep, da se sredstva iz ostanka dohodka po zaključnem računu za leto 1976, ki so namenjena za potrebe družbenih služb v znesku 499.292,40 din, uporabijo v višini 300.000,00 din za sklad formiranja sredstev lastne udeležbe za najetje kredita za nacijo TOZD.

TOMAŽ VOVK

Program ukrepov za varstvo pri delu

Osrednja točka dnevnega reda 42. redne seje delavskega sveta TOZD Tovarna avtomobilov je bila sprejemanje ukrepov za varstvo pri delu, ki jih uveljavlja zakon o varstvu pri delu. Delegati delavskega sveta so razpravljali tudi o predlogu samoupravnega sporazuma Jugobanke iz Ljubljane. Pred koncem seje so obravnavali prošnje in pritožbe.

V skladu z 11. členom zakona o varstvu pri delu (Uradni list SRS 1974, šte. 32) in v skladu s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmer-

jih delavcev v združenem delu Industrije motornih vozil TOZD Tovarna avtomobilov je delavski svet sprejel program ukrepov s področja varstva pri delu. Varstvo pri delu bomo v tovarni avtomobilov izvajali po sprejetem programu. Pri tem

bomo upoštevali predpise o varstvu pri delu, samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih, pravilnik o varstvu pri delu, ki velja za tovarno avtomobilov, in posebne programe in ukrepe, ki jih bomo delavci sprejeli še razen tega programa.

Delavci Tovarne avtomobilov bomo uveljavljali svoje pravice in obveznosti v skladu z zakonskimi določili in internimi akti. V primerih, ko bo prišlo do neizpolnjevanja dolžnosti ali za neujeljavljanje pravic, bomo ravnali v skladu s samoupravnim sporazumom.

Na podlagi 23. člena zakona o varstvu pri delu (Uradni list SRS, 1974, šte. 32.) moramo v tovarnah imenovati pooblaščen osebe, odgovorne za varstvo pri delu. V tovarni avtomobilov bo pooblaščen oseba Alojz Kukman, v tovarni prikolic Tomaž Ferbežar, v tehniškem servisu Lado Marolt, v obratu Suhor Mirko Štajcer.

Delegati delavskega sveta so sprejeli predlog samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega plana Jugobanke za obdobje 1976–1980. Za podpisnika sporazuma je delavski svet predlagal Iva Ferkolja, ki je tudi delegat DO IMV, v skupščini Jugobanke.

V okviru razgovorov, ki sta jih imeli gospodarski zbomnici Slovenije in Hrvaške na Otočcu, so člani obeh delegacij 24. marca obiskali tudi Industrijo motornih vozil v Novem mestu, kjer so si ogledali proizvodnjo avtomobilov in prikolic. Gostje, po tovarni jih je vodil generalni direktor IMV Jurij Levičnik, so se še posebej zanimali za proizvodnjo avtomobilov, nad njenim obsegom in tehnologijo pa so bili prav presenečeni. (Foto: S. Mikulan)

Najpomembnejša naloga sindikata je uveljavljanje samoupravljanja

Osnovne organizacije sindikata iz novomeških tozdov so imele pretekli mesec redne letne skupščine, na katerih so pregledale svoje delovanje v preteklem letu. Sprejele so tudi načrt dela za letos, pri čemer so upoštevale program občinskega odbora sindikata delavcev kovinske industrije in občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Celoten program dela je usklajen s sklepi 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije, 7. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije in 4. kongresa sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije.

Med nalogami, ki smo jih sindikati lani uspešno opravili, moramo na prvem mestu omeniti izvedbo javne razprave o zakonu o združenem delu. Dela smo se lotili že v maju, ko smo sprejeli načrt za vodenje javne razprave, izbrali pa smo tudi odbor za njeno vodenje. V juniju je bila izdelana prva analiza samoupravnih razmer v naši delovni organizaciji. Konec junija smo izvedli tudi že problemsko razpravo o sindikatu in o osnutku zakona o združenem delu. Po mnenju predstavnikov republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in občinskega sveta je razprava v celoti uspela. Gradivo z omenjene problemske razprave smo objavili tudi v 7. številki Kurirja, tako da je bilo dobra podlaga za nadaljnjo obravnavo in proučevanje. Javno razpravo o zakonu o združenem delu smo pri nas zaključili z zbori delovnih ljudi, katerih se je udeležila večina zaposlenih.

Pri sprejemanju družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov so se pokazale tudi nekatere slabosti, ki jih bomo morali v prihodnosti vsekakor odpraviti. Na javnih obravnavah o teh samoupravnih aktih ude-

ORGANIZACIJA TUDI V ŠMARJETI

V Tovarni oken in kovinske galanterije v Šmarjeti so imeli 11. 2. 1977 ustanovni občni zbor osnovne organizacije sindikata. Zbranim delavcem je za uvod spregovoril Jože Turk, predsednik konference osnovnih organizacij delovne organizacije IMV. Pred koncem zboru so delavci izvolili člane novo-ustanovljene osnovne organizacije. Predsednik je Alojz Žura, sekretarka Dragica Ilovar, poverjenici pa sta Jožica Kovačič in Anica Redek.

ležba ni vedno najboljša. Večjo pozornost bomo morali nameniti obveščanju in obrazložitvam. Neizpodbitno dejstvo je, da moramo biti o združevanju dela in sredstev, ki jih ustvarimo s skupnim delom, vsi čim bolj obveščeni. Nemajhno vlogo bodo pri povečevanju obveščenosti vsekakor imeli delegati v samoupravnih interesnih skupnostih.

V skladu s svojim programom dela se je sindikat udeleževal tudi na področju izobraževanja in izvajanja kadrovske politike, kakršno smo v delovni organizaciji sprejeli. Velike potrebe po kadrih silijo Industrijo motornih vozil v pripravljane in izvajanje vse širših izobraževalnih akcij. Lani smo odprli oddelek tehnične srednje šole strojne stroke za študij ob delu. Prav tako smo omogočili v Novem mestu tudi otvoritev oddelka strojne fakultete. Stalna naloga izobraževalne službe in službe za varstvo pri delu je tudi organizacija izobraževanja iz varstva pri delu.

Osnovne organizacije so dobro sodelovale z družbenopolitičnimi organizacijami in tudi s samoupravnimi organi. Vendar bi bilo potrebno za sodelovanje z njimi poskrbeti za boljšo pripravo materialov in gradiva. Delovanje delavske kontrole je bilo zelo malo čutiti, kaže pa, da se bo to v najkrajšem času popravilo, k čemur bo pripomogel tudi poslovnik delavske kontrole, ki bo določal njeno delovanje.

Lani se je izboljšalo tudi obveščanje, vendar še vedno ni na zadovoljivi ravni. Ob Kurirju, ki izhaja vsak mesec (zaradi česar ne more biti v toku z dogodki), bomo morali razviti še kakšno drugo obliko informiranja. Tega pa se bomo lahko lotili šele tedaj, ko bomo do kraja izkoristili obstoječe možnosti. Predvsem velja poudariti,

da je potrebno razširiti krog sodelavcev za Kurirja. Zdaj se namreč dogaja, da je potrebno za prispevke dobesedno prosjačiti, ko pa časopis izide, vsi samo kritiziramo.

Sindikati so lani sodelovali tudi pri pripravah na proslave za dan žena, dan borca, dan vstaje itd. S sodelovanjem osnovne šole Grm smo za naše žene pripravili proslavo za dan žena. Julija smo organizirali pri našem domu pri Miklavžu na Gorjancih proslavo za dan borca. Tedaj smo povabili člane našega delovnega kolektiva, še posebej pa borce novomeške občine. Na dan vstaje slovenskega naroda smo imeli srečanje vseh delavcev Industrije motornih vozil, ki je kljub slabemu vremenu zelo lepo uspelo. Glede na to bodo srečanja za dan vstaje postala tradicionalna. Pridržanje so doživeli tudi krvo-dajalci iz našega delovnega kolektiva. Na proslavi so dobili pohvale in spominske značke, lahko pa so se tudi poveselili, saj smo zanje pripravili na osnovni šoli Grm manjšo zakusko.

Pohvalo za uspešno delo prav gotovo zasluži tudi komisija za šport in rekreacijo, ki deluje pri konferenci osnovnih organizacij sindikata. Delavci, športniki IMV, so se lani udeležili več velikih tekmovanj. Največji uspeh so dosegli na delavskih športnih igrah, kjer so v moški konkurenci osvojili prvo mesto. Še posebej uspešno delujejo nekatere sekcije, med njimi kegljaška, strelska, smučarska, nogometna in odbojkar-ska.

Lani smo delali delavci IMV šestkrat za solidarnost: za poplavljeni rudnik Kanižarica, dvakrat za Posočje, za gradnjo dijaških domov in za solidarnost po uredbi. Solidarnostne sobote so uspele; v prihodnje bo potrebno še več dogovarjanja, predvsem pa obveščanja o pomenu solidarnosti za takšno samoupravno socialistično skupnost kot je naša.

Še posebej uspešna je bila akcija za vpisovanje posojila za ceste, saj smo načrte presegli kar za 50 %, kar priča, da so člani našega delovnega kolektiva pripravljani prispevati za razvoj tudi na ta način.

Ena izmed temeljnih nalog sindikata mora ostati razvijanje in uveljavljanje samoupravljanja, samoupravnih družbenih odnosov, predvsem pa se mora sindikat zavzemati za njihovo usklajanje s temeljnimi akti, z ustavo in z zakonom o združenem delu. Prav tako je stalna naloga sindikata razvijati in spremljati aktivnost delegacij v samoupravnih interesnih skupnostih idr. Tako mora biti sindikat pri evidentiranju kandidatov za delegacije med najaktivnejšimi organizacijami, k čemur mu bo prav gotovo veliko pomagalo novo organizacijsko načelo sindikalnih skupin.

Sindikat je organizacija, ki zajema najširše območje delovnih ljudi, zato je njegova vloga pri uresničevanju družbeno-ekonomske politike delovne organizacije in družbenopolitičnih skupnosti od najmanjše do največje še kako pomembna. Pri tem niso izvzeta tudi prizadevanja za povečanje produktivnosti in izpolnjevanje delovnih nalog, ki smo si jih zastavili s plani. Znano je, da bo eno izmed ključnih vlog pri povečanju produktivnosti odigrala delitev po delu, zato bo moral sindikat sodelovati pri izdelavi meril za delitev OD po delu in po rezultatih dela.

Razumljivo je, da v tako veliki vrsti zadolžitve, ki jih ima sindikat, ne more manjkati sodelovanje pri načrtovanju izobraževalne politike v delovni organizaciji. Ena izmed prednostnih nalog, pri katerih se bo moral sindikat dejavno vključevati, je tudi organizacija in priprava na splošni ljudski odpor in organizacija družbene samozastite in vseh njenih oblik.

Seveda pa še naprej po tradiciji ostaja ena izmed nalog, ki jih ima sindikat, skrb za delovne in življenjske razmere delavcev, za njihovo rekreacijo in šport, za kulturno udejstvovanje, proslave in izlete. Sindikat bo aktivno deloval pri načrtovanju stanovanjske politike, pri spremljanju potreb po stanovanjih. Letovanje bo potrebno omogočiti predvsem tistim delavcem, ki imajo nizke osebne dohodke, veččlanskim družinam z nižjim standardom, ki delajo na težjih delovnih mestih itd.

Terezija Lakner

Cirila Medle

Mihaela Škulj

Ana Hrovatič

»Moje delo je cenjeno!«

Tako pravijo mnoge ženske. To pa pomeni, da se je pri nas položaj žensk vendarle spremenil v najbolj občutljivi točki odnosa do ženske: začeli smo ceniti in spoštovati delo žensk tako doma kot v družbi. Seveda pa nas to ne sme navdati s samozadovoljstvom. Problemi so še zelo pereči. Tako npr. razvoj gospodinjskih servisov, gradnja otroško varstvenih ustanov in vrsta drugih dejavnosti ni rasla hkrati z zaposlovanjem žensk. Poleg materinske in vzgojne naloge pri skrbi za dom je ženska prevzela še proizvodne naloge. V Sloveniji je tako kar 50 % žensk med zaposlenimi, v nekaterih območjih pa celo še več. Hkrati s tem smo zahtevali in pričakovali, da se ženska vključuje tudi v delo družbenopolitičnih skupnosti in organizacij, organov samoupravljanja itd. Ugotavljamo, da ženska glede na svoj veliki delež pri razvoju in napredku naše družbe še ni ustrežno zastopana v organih odločanja. Vzrok ni samo v tem, da se ženske za tako aktivnost težko odločajo, temveč tudi v tem, da se razen polne zaposlenosti v proizvodnji in potem še doma (drugi „šiht“ pravijo same temu) ne morejo vključevati še v druge aktivnosti. Če hočemo povečati delež žensk tudi pri odločanju, potem moramo v bodočnosti poskrbeti za vse tiste oblike pomoči ženskam, ki naj jih razbremenijo vsakdanjega dvojnega „šihata“.

**Delavke IMV
pripovedujejo o
vsakdanjiku v
TOZD Podgorje
Šentjernej**

Terezija Lakner dela na sestavi sten za prikolic. Pripoveduje, da delo doma in v tovarni ni težko, potem pa le prizna, da

je včasih tako naporno, da se tudi razburi, ko je najtežje. Delovni dan se zanjo začne zgodaj zjutraj. Že ob 4.30 vstane, pomolze krave, potem hiti kuhati zajtrk za moža in hčerke, popije čaj in že je treba odhiteti na delo. Z zaposlitvijo je zadovoljna, saj ji prinaša zasluge, ki ga v družinskem proračunu nikakor ni mogoče prezreti. Seveda pa je veliko vredno tudi to, da je denar njen in da lahko sama z njim razpolaga. In prav zaradi tega Terezija ne misli zapustiti tovarne, čeprav je mož, ko je videl, koliko dela ima, omenil nekaj takega.

Položaj ženske se stalno zboljšuje, meni pa, da bodo znale novi položaj v celoti izkoristiti šele mlajše ženske. To še posebej opazi pri svojih treh hčerkah: najstarejša obiskuje 3. letnik medicinske šole v Novem mestu, mlajši dve pa obiskujeta še osemletko, vse pa večkrat opozorijo mamicco, da to ni tako in tako, marveč drugače.

„Pri nas praznujemo dan žena,“ pravi Terezija. „Tega dne je vse bolj praznično. Najprej se seveda spomnijo praznika moja dekleta, potem pa tudi mož. Tudi darilo mi kupijo, tako da imam res občutek, da je moje delo nekaj vredno,“ je povedala Terezija in pri tem so se ji oči vzradoščeno zasvetile. Neizrečeno pa je ostalo, da je kljub dvojni obremenitvi srečna in zadovoljna.

Cirila Medle dela v šentjernejškem tozdu na tiskalnici:

„Najpomembnejša je pravica do odločanja, do samostojnega odločanja. Nihče ne more več reči čez mene!“ pravi Cirila. Potem pa pripoveduje, da je včasih ženska delala vse dneve, vendar ni nikoli dobila za svoje delo priznanje, še manj pa denarno nagrado. Danes je vse drugače. Dela je dovolj, dovolj

pa je tudi denarja. In ženska si je priborila pravico, da sama razpolaga z denarjem, ki ga zasluži. Cirila meni, da ženske še nikoli niso živele tako udobno kot zdaj. Povečala se je tudi življenjska raven. Zdaj si lahko nabavimo celo gajbo olja ali vrečo sladkorja. Če zmanjka denarja, veš, da bo ob mesecu zopet prišel. Prej včasih tega ni bilo. Doma nas je bilo osem otrok, jedli smo repo in krompir, pa so še rekli: daj, pusti še za onega, ki ga trenutno ni bilo doma. Danes pa govorimo: daj, jej, da ne bo spet ostalo.“

„Ko dobim za dan žena rože in vizitko, mi pridejo solze v oči,“ pravi Cirila. „Ne zato ker bi mi bilo hudo, ampak ker mi je lepo,“ je povedala Cirila, potem pa je brž odhitela na delovno mesto. Čeprav ji ni žal vstajati ob 5. uri ali celo ob 4. uri, ji je vendarle bilo žal za nekaj minut, ki sva jih porabila za pomenek. Da se bomo razumeli: ne zaradi novinarske vsiljivosti, marveč zaradi tega, ker se zaveda dragocenosti časa v proizvodnji.

Mihaela Škulj iz šmarješke tovarne oken in kovinske galanterije:

„Položaj ženske v naši družbi še ni idealen, vendar lahko vsak nepristranski opazovalec ugotovi, da je pri nas ženskam zagotovljena enakopravnost. Ni ovir za zaposlitev in za samostojen, celovit razvoj osebnosti. Prej je bilo delo v tovarnah in ustanovah domena moških, iz tega pa je izvirala pasivnost ženske tako na družbenem kot na gospodarskem področju. Zdaj, ko ima ženska z moškimi enake možnosti za zaposlitev na slehernem delovnem mestu in ni več zaprta v krog družine, se je povečala njena vloga in pomen,“ je povedala Mihaela.

Mihaela Škulj je samohranilka. Doma jo čaka sin, ki hodi v

2. razred osnovne šole, kjer se tudi hrani. Vendar Mihaela vseeno hiti iz službe, da bi bila čimprej doma, kjer jo čaka kopica drobnih gospodinjskih opravkov, potem pa spremljanje političnih dogodkov in družbenega dogajanja. „Vse to je potrebno,“ meni Mihaela, „če naj se ženska enakopravno vključuje v družbeno dogajanje.“ Potrebna pa je tudi izobrazba, zato se Mihaela pripravljala na nadaljevanje šolanja.

Ana Hrovatič, kontrolorka v tovarni oken in kovinske galanterije v Šmarjeti:

„Največ mi pomeni, da delo, ki ga opravljam, ni v prid samo meni, marveč celotni družbi“, je povedala na začetku pogovora Ana. Hkrati s tem pa je Ana na ta način izpovedala tudi temeljno vodilo svojega življenja: biti čimbolj koristen član družbe. Potem pa razmišlja, da v naši družbi vse preveč pozornosti posvečamo denarni spodbudi, premalo pa uporabljamo moralno spodbudo, preprosto pohvalo, ki veliko pomeni, včasih celo več kot materialna. Kar velja za celotno družbo, velja tudi za ženske. Priznati je treba njihovo delo, one same pa naj se tudi zavedajo svojega deleža, ki ga vsak dan vtkejo z delom v dom in v tovarno.

„Seveda, ženske se še vse premalo vključujemo v družbenopolitično življenje. Zato bomo morali v naši družbi še bolj poskrbeti za otroško varstvo. Jaz sem se lahko zaposlila šele, ko so bili otroci malo večji. Sin, ki je star 14 let, obiskuje 1. razred gimnazije, hčerka pa 7. razred. Kljub temu tudi zdaj ne ostaja dosti časa za spremljanje vseh dogodkov, kaj šele za aktivno vključevanje v različne organizacije,“ je povedala Ana.

JOŽE SIMČIČ

ADRIA: od Barcelone do Madrida

Iz Caravaninga, specializirane francoske revije za prikolice, povzemamo rezultate testa Adrie 330 GT. Kot navaja revija v obširnem potopisu, to prikolico testirali teden dni na 2700 km dolgi poti po slikovitih predelih turistično še neiskvarjene Španije: Levante, Nor. Kastilje in Andaluzije.

Prikolica se je na poti zelo dobro obnesla. Z njo so potovali po avtomobilski cesti, po bolj ali manj dobrih makadamskih regionalnih cestah, po prašnih poljskih poteh in po tlakovanih ulicah. Na avtomobilski cesti niso nikoli presežili 90-95 km na uro, ker vozilo R-14, s katerim so prikolico vlekli, še ni bilo povsem uvoženo. Na navadnih cestah so vozili med 60 in 80 km na uro, odvisno od kvalitete cestišča. Nekajkrat so obžalovali, ker niso vzeli močnejše vlečno vozilo, predvsem kadar so imeli težave pri prehitovanju, vendar niso imeli nikjer bistvenih težav. Vzpon na prelaz La Mora (1390 m) so začeli v tretji prestavi pri hitrosti 60 km na uro, strmina pa je bila 7%. Na 12% strmini so pri hitrosti 40 km na uro prestavili v drugo hitrost. Sestop so opravili lahkotno, z obratnim režimom vožnje kot pri vzponu.

Adria 330 GT se uvršča v serijo „Grand tourisme“ in je povsem opremljena za udobno bivanje. Med opremo spadajo plinska kurjava, hladilnik, kuhinja in toaletni prostor. Ob mizi je dvojna sedežna skupina, ki se lahko spremeni v udobno ležišče za dve osebi. Ležišče je napolnjeno z vložki iz puhina, ki je prevlečen z blagom z rdečimi rožami. Zavese so dvojne, zunanje prozorne in notranje rdeče barve. Okna so dvojna, izstavljljiva, zagrnjena z rolo zavesami. Se posebej pa je treba omeniti številno ostalo opremo: omarice, omaro za perilo, garderobo, police itd.

Kot vse ostale Adrie ima tudi ta šasija iz jeklenih lakiranih profilov in leseno karoserijo, prevlečeno na zunanji strani z aluminijevo pločevino, na notranji pa z vodoodporno ploščo in izolirano s stiroporom.

Test je ugotovil, da je prikolica odlična za potovanje dveh oseb, ker je zelo dobro opremljena, tehnično dognana in ne nazadnje, prijetna za oko.

V organizaciji šestih znanih evropskih revij: Stern (D), Quattroruote (I), L'Equipe (F), Auto (NL), Vobilagare (S) in Daily Telegraph (GB) so 26. januarja v Rimu podelili zveneči naslov „Avto leta“. Vsak član 49-članske žirije, med njimi tudi eden najbolj znanih jugoslovanskih avtomobilističnih novinarjev Tom Pleterški, je imel na razpolago 15 točk, ki jih je lahko podelil petim različnim modelom. Novinarji pri avtomobilih ocenjujejo tehnični koncept, design, varnost, komfort in ekonomičnost.

Osvajanje takega naloga pomeni za avto več kot dobro reklamo in zagotovljen prodajni uspeh. Doslej so dobili to priznanje Renault-16 v letu 1965, Fiat 124 v letu 1966, NSU RO 80 v letu 1967, Peugeot 504 v letu 1968, Fiat 128 v letu 1969, Citroen GS v letu 1970, Fiat 127 v letu 1971, Audi 80 v letu 1972, Mercedes 450 v letu 1973, Citroen CX v letu 1974, Simca 1307/1308 v letu 1975. Za leto 1976 je dobil naslov „Avto leta“:

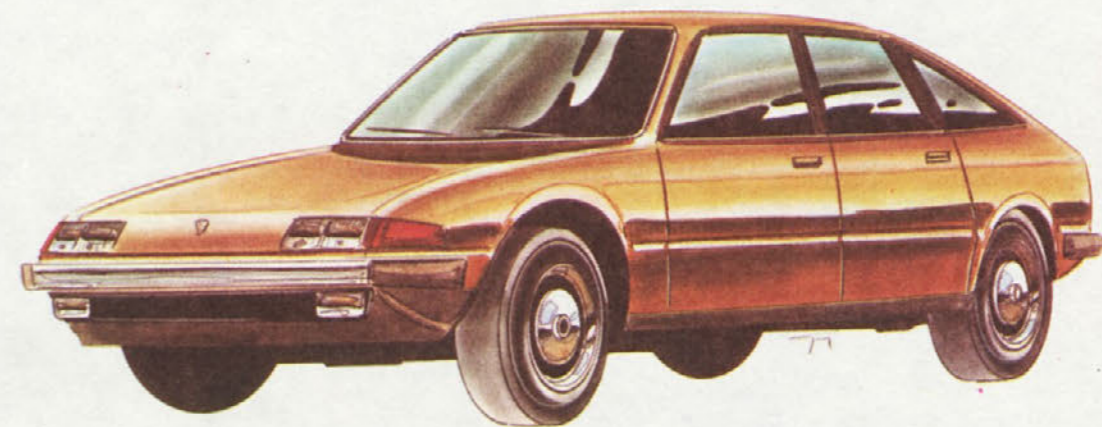
AVTO LETA 1976

1. Rover 3500, ki je osvojil 157 točk. Motor V - z 8 cilindri razvije 155 KM, njegova maksimalna hitrost pa je več kot 200 km na uro.

2. Audi 100 je osvojil 138 točk. Je popolnoma na novo konstruirano vozilo s petcilindričnim motorjem, ki razvije 136 KM in doseže čez 190 km na uro.

3. Ford fiesta je osvojil 135 točk in se ponaša tudi z jugoslovanskim naslovom „avto leta“, predvsem zaradi svoje ekonomičnosti.

4. Renault-14 je dobil 95 točk, ima pa dobre vozne lastnosti, komfortno notranjost s praktičnimi zadnjimi vrati. Motor razvije 57 KM in doseže hitrost 143 km na uro.

Štipeđdisti so nas obiskali

Na začetku preteklega me-
seca so nas obiskali štipeđdisti
Industrije motornih vozil.
Obisk, do katerega je prišlo na
pobudo naše izobraževalne služ-
be, je bil združen z ogledom to-
varne in delovnim sestankom s
tovariši, ki so odgovorni za
izobraževanje in štipeđdiranje.
Štipeđdisti so dobili informacije
o organizaciji samoupravljanja v
delovni organizaciji, o proizvodnji,
zaposlenosti idr. Sestanek je
minil v obojestransko zadovolj-
stvo, zato je želja in potreba po
takih sestankih, ki se je pokazala
tudi pri štipeđdistih, še kako
razumljiva. Zadovoljstvo štipeđ-
distov izpričujejo tudi pisma, ki
so jih poslali za Kurirja.

VELIKA GOSPODARSKA ORGANIZACIJA

Štipeđdisti IMV smo imeli
5. 2. 1977 sestanek. V delovni
organizaciji nas je 195 štipeđdi-
stov, med katerimi sta dva letni-
ka strojne tehnične šole. Razen
strojnikov smo še štipeđdisti iz
različnih šol in fakultet različ-

S proizvodnjo in njeno organi-
zacijo je seznanil naše štipeđdi-
ste tudi predsednik odbora za
kadre, izobraževanje in družbe-
ni standard Srečko Fridl (slika
v naslovu)

nih smeri: lesna šola, admini-
strativna, ekonomska, višja
upravna itd.

Tov. Šantelj nas je najprej
popeljal na ogled prikolic. Ogle-
dali smo si celoten postopek iz-
delave prikolic, od podvozja do
končne faze. Ogleđali smo si tu-
di tovarno avtomobilov. Najbolj
me je zanimala proizvodnja od-
preškov za karoserije in šasije
avtomobilov R-4. IMV je s tem
občutno zmanjšal delež uvoza
in povečal izvoz. Oddelki, ki
smo si jih ogleđali - lahka pre-
sernica, mehanska obdelava, la-
kirnica, karoserija, sestava in
varjenje, lakirnica drobnih de-
lov - nedvomno pričajo, kako
velika gospodarska organizacija
je IMV ne samo na Dolenjskem,
temveč v Jugoslaviji.

Po končanem ogledu smo
odšli v jedilnico. Tam so nas po-
gostili s prigrizkom. Tov. direk-
tor tozd tovarne avtomobilov
nam je opisal zgodovino IMV
od njenih začetkov, ko je štela
le peščico ljudi, potem pa njen
razvoj do današnje razsežnosti.

V letošnjem letu so v IMV
razširili program gospodarskih
vozil z dizel motorjem Merce-
des Benz ter začeli s serijsko
proizvodnjo kombija, ki ima
podaljšano karoserijo in ga ime-
nujejo IMV 2200 D Minibus.

Na dan izdelajo 100 katrc in 15
gospodarskih vozil.

Ogled mi je bil zelo všeč in
sem spoznal življenje in delo ce-
lotnega kolektiva, v katerem
bom delal po opravljeni šoli.

SLAVKO MIRTič

AVTOMOBILSKA PROIZVODNJA SE SKOKOVITO RAZVIJA

Že nekaj let sem štipeđdist
Industrije motornih vozil, ki je
za svoje štipeđdiste vedno do-
bro skrbela. Tako ni slučajno,
da smo se v soboto, 5. febru-
arja, zbrali štipeđdisti in si ogle-
dali celotno proizvodnjo. Ogled
smo zaključili z delovnim se-
stankom.

Kot praktikant sem pred
štirimimi leti imel priložnost, da si
dobro ogledam celotno tovar-
no. Zaradi tega sem lahko pri-
merjal takratno tehnologijo z
današnjo. Nisem si mislil, da
lahko neka proizvodnja v krat-
kem času tako hitro napreduje.
Presenečen sem bil, kako se je
tovarna od takrat razširila.

Najbolj skokovit razvoj je
dosegla avtomobilska proizvo-
dnja, saj že skoraj celo katrco iz-
delajo doma. Videl sem dve
skrajni tehnologiji: velike stroje
z najnovejšo tehnologijo, kjer se
izdelava zelo veliko z malo delov-

ne sile, na drugi strani pa še ze-
lo staro tehnologijo, ki že vidno
zamira in se bo morala kmalu
umakniti. Med vsemi stroji je
bil najbolj zanimiv stroj za avto-
matsko izdelavo koles. Ta stroj
predstavlja pravo tehnično re-
volucijo v Industriji motornih
vozil. Veliko pozornost mi je
vzbudila tudi avtomatska lakir-
nica. Videl sem način antikoro-
zijske zaščite karoserije, kakrš-
nega ne uporablja nobena druga
tovarna avtomobilov v Jugosla-
viji. To bi lahko s pridom upo-
rabili v reklamne namene.

Srečanja štipeđdistov s svo-
jo tovarno so zelo koristna. Ze-
lo dobro je, da je štipeđdist se-
znanjen z dogajanjem v tovarni.
To bo sedaj mogoče, saj bomo
vedno dobivali glasilo Kurir.

MIRKO RAVNIČ

NAJBOLJ SO ME ZANIMALE PRIKOLICE

Februarja smo si štipeđdisti
novomeškega IMV ogleđali to-
varno in naše bodoče delovno
mesto. Ker je bila delovna sobo-
ta, smo videli tudi potek proiz-
vodnje. Videli smo prav vse: iz-
delovanje avtomobilskih priko-
lic, kar se mi je zdelo še posebej
zanimivo, potem avtomobilov
in različnih vrst kombijev.

Že pred leti so nam gimnazijcem razkazali to tovarno, vendar so njeni delavci v teh letih spet naredili korak naprej. Zgradili so ogromno novo poslopje in kolikor lahko to ocenim kot laik, se je vsa proizvodnja še bolj modernizirala in število proizvedenih avtomobilov in prikolic je iz dneva v dan večje.

Čeprav sem kot študentka filozofske fakultete vedno mislila, da bom šla v prosveto, mi zdaj sploh ni žal, da bom delala v tako mogočni tovarni kot je IMV, ki ima nedvomno še zelo lepo prihodnost.

JELENA ŠPILETIČ

IZKUŠENI DELAVCI NAM BODO ZA ZGLED

V soboto, 5. februarja, smo imeli štipendisti IMV sestanek, ki se ga je udeležilo okrog sedemdeset dijakov in študentov.

Najprej smo si ogledali tovarno, potem pa smo se v jedilnici pogovarjali o perečih problemih štipendistov. Seznanili smo se z mnogimi problemi, ki so nas zanimali. Ob tem pa smo si živo predstavljali, kako bomo uporabljali svoje znanje in sposobnosti, ko se bomo po končani šoli pridružili praktično in teoretično dobro podkovanim kadrom. Spoznali smo, kako je mogoče uspešno gospodariti v tako veliki delovni organizaciji, kot je IMV. Za zgled naj nam bi bili stari izkušeni delavci, ki so si iz majhne delavnice s svojim trudom in požrtvovalnostjo ustvarili to veliko delovno organizacijo, čeprav so bili pogoji izredno slabi. Dolenjska takrat namreč ni imela tradicije v kovinski stroki; ni bilo surovin ter ustreznega kadra, zato je bil vzpon na to raven zelo težak.

Po težki presernici je vodil štipendiste predsednik delavske kontrole Peter Likar

Vendar se aktivnost mladih strokovnjakov ne kaže samo v praktični usposobljenosti, temveč tudi v politični izobraženosti in sodelovanju pri raznih političnih organizacijah.

Mislím, da je bilo srečanje uspešno in želim, da bi z IMV še naprej plodno sodelovali v zadovoljstvo vseh.

MARJAN KELVIŠAR

MOČ STISKALNIC MI UGAJA

5. februarja smo se pred vhomom v tovarno zbrali štipendisti vseh tozdov IMV. Od tam smo odšli najprej na ogled tovarne avtomobilskih prikolic. V skupinah smo spremljali večino delovnega postopka, od sestavljanja do lakiranja in končne opreme. Presenetilo me je, ker sem pričakoval, da je tovarna,

ki izdelava vse tiste mnoge prikolic, ki stojijo po parkirnih prostorih okrog mesta in železniške postaje, veliko večja. Videl sem, da je prostor v teh halah zelo smotrno izkoriščen, prav tako pa si tudi delovne operacije sledijo po smotrnem vrstnem redu.

Iz tovarne prikolic smo odšli v tovarno avtomobilov. Prav nasprotno me je tu takoj presenetila razsežnost obratov, zelo sodobna orodja in postopki ter moč stiskalnic, kakor tudi njihovo število. Obhod tovarne nam je vzel kar veliko časa. Videli smo, da je veliko sestavnih delov za katrcio narejenih pri vas. Posebno mi je ugajal stroj za izdelavo platišč in velike stiskalnice.

Pot smo iz tovarne avtomobilov nadaljevali v tovarniško menzo, kjer nam je po prigrizku

spregovoril direktor tovarne avtomobilov. Odgovarjal je tudi na naša vprašanja o mnogih zanimivih stvareh. Potem se je začel delovni del našega zbora, kjer smo se s tovarišem Šantljem pogovorili o politiki in problemih štipendiranja ter o štipendijskih pogojih pri vas.

Vsak izmed štipendistov je pokazal polletno spričevalo ali študentsko knjižico. Med tem smo tudi dobili nekaj izvodov tovarniškega glasila Kurir in tovarniški koledar.

Ob koncu sestanka, ki je trajal do 14. ure, smo se razšli s prijetnim občutkom, da smo se marsikaj pogovorili in razjasnili mnoge stvari. Naj še pripomnim, da se mi zdi, da so taki zbori koristni in potrebni in da se bodo še nadaljevali.

MATEJ JEVIŠČEK

Z organizacijo upravljanja in proizvodnje je štipendiste seznanil direktor tovarne avtomobilov inž. Božo Kočevar.

Zanimanje za politično izobraževanje

Predsedstvo konference osnovne organizacije ZSMS

130 TISOČ CITROENOV IZ ROMUNIJE

Francozi so se z Romuni sporazumeli o gradnji nove tovarne avtomobilov v Romuniji, kjer bodo po francoski licenci, s sodelujočo francoskega kapitala in s francosko tehnično pomočjo proizvajali enega izmed manjših osebnih avtomobilov iz Citroenove družine.

Za celotno investicijo bo potrebno 2,5 milijarde frankov, stroji in oprema, dobavljena iz Francije, pa bodo veljali 850 milijonov frankov. Nova tovarna bo na leto proizvedla 130.000 avtomobilov; od tega bo Citroen prevzel polovico za prodajo na zahodnem trgu.

TOZD Tovarna avtomobilov je letos zasedalo že dvakrat. Na prvi seji, ki je bila 13. januarja, so razpravljali o udeležbi na tekmovanju za „Najboljšega delavca samoupravljalca“, ki ga organizira republiška konferenca ZSMS. Delegati so sklenili, da se je tekmovanja vsekakor treba udeležiti, kandidate pa naj bi evidentirali do prve naslednje seje predsedstva.

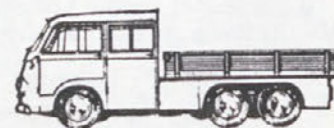
Na drugi seji so delegati predsedstva razpravljali o sodelovanju z JLA. Bola Branko, ki je poročal o tem sodelovanju, je ugotovil, da tega sodelovanja skoraj ni bilo. Zataknilo se je predvsem pri usklajevanju želja in potreb. Da bi sodelovanje z vojaki vendarle steklo, so delegati zadolžili Branka Bola in Zmaga Petarosa, da pripravita program dela.

Ker dejavnost aktivov vse bolj peša, so delegati predlagali, da za posamezne dejavnosti določijo odgovorne posameznike. Tako so za kadrovska vprašanja in MDA zadolžili Ivana Kalina, za SLO in družbeno samozadržano bo zadolžen Svetislav Pavlov, za sodelovanje z drugimi osnovnimi organizacijami bo zadolžen Branko Bola, za šport in rekreacijo bo zadolžen Marko Pajkovača, za informiranje pa Boris Piletič.

Glede na to, da obstaja velik interes za nadaljnje družbe-

nopolitično izobraževanje, bo predsedstvo pripravilo predavanja iz te tematike. Člani predsedstva menijo, da je to zelo potrebno, ker morajo tudi mladinci slediti hitremu razvoju družbenih odnosov.

B. PILETIČ

Kegljaški klub IMV

Z željo, da bi delovnemu človeku približali še eno obliko rekreacije, smo na predlog nekaterih članov sindikalne organizacije IMV ustanovili v okviru Kegljaškega društva Novo mesto v začetku leta 1976 kegljaški klub IMV.

Ob ustanovitvi je klub štel 16 članov. V teku leta se je to število povečalo na 22, kar iz objektivnih razlogov, kot so pomanjkanje prostih terminov in samofinanciranje, ni spodbudno v taki meri, da bi lahko govorili o množičnosti, ki naj bi sicer bila naš osnovni cilj.

Redni treningi, ki jih je imel klub dvakrat na teden, so bili dobro obiskani, kljub temu da je potekal del treningov zaradi pomanjkanja prostih terminov na kegljišču na Loki v Mirni peči. Vodil jih je z veliko prizadevnostjo tov. Lado Marolt, ki mu gre ob prizadevnosti ostalih članov zasluga, da se je klub uspešno vključil v redno delo kegljaškega društva Novo mesto. Razen moških članov je klub v svoje delo vključil tudi

žene, ki pa so pokazale manj resnosti in jih na treningih bolj poredko opazimo.

Da bi treningi imeli svoj namen, so se člani kluba kmalu po ustanovitvi vključili v tekmovanje za prvenstvo društva, kjer so bili uvrščeni v drugo jakostno skupino. Resno delo na treningih se je kmalu obrestovalo, saj je po prvem delu tekmovanja kegljaški klub IMV bil uvrščen v svoji skupini na 3. mesto, ob koncu tekmovanja pa celo na 1. mesto, kar mu omogoča v prihodnji sezoni sodelovanje v prvi jakostni skupini društvenega tekmovanja med klubi, ki se lahko pohvalijo z 20 in večletno aktivnostjo. Razen tekem v občinski ligi so se posamezni člani udeleževali raznih prvenstev klubov in društva, kjer pa niso dosegli vidnejših rezultatov. V tem času nastopa moštvo v zimski regionalni ligi 5 x 6 x 200, kjer je ob koncu tekmovanja klub zasedel 9. mesto med 14 nastopajočimi moštvii.

Razen na rednih tekmah društva so člani KK IMV zastopali našo delovno organizacijo na delavskih športnih igrah v moški in ženski konkurenci in s svojim nastopom prispevali k uspehu, ki smo ga dosegli na tem tekmovanju v lanskem letu. S finančno pomočjo konference OOS je klub povečal število treningov: ob ponedeljkih za ženske, ob sredah za moške na Loki ter ob četrtek za moške v novem domu JLA. Vsi treningi so od 17. do 19. ure. Vabimo tudi ostale člane naše DO, da se vključijo v delo kluba ter s tem prispevajo svoj delež k razvoju telesne kulture in rekreacije v delovnih organizacijah!

IVAN TOVŠAK

KONFERENCA OOS –
KOMISIJA ZA ŠPORT
IN REKREACIJO

Računovodstvo sporoča

Ker je nujno potrebno urediti poslovanje blagajne, prosimo, da prošnje za odobritev kreditov ne prinašajo delavci sami, temveč naj jih predajo poenterkam, ki naj jih na blagajni oddajo do sedme ure zjutraj. Krediti bodo odobreni še isti dan med deseto in enajsto uro.

Bolniki, ki so imeli nad 30 dni bolniške, naj boleznino dvignejo do 11. v mesecu. Enako naj ravnaajo tisti, ki prejemajo bolniško zaradi nege družinskega člana. Da bi dobili boleznino izplačano, morajo dostaviti bolniški list do 3. v mesecu.

Porodnice, ki se jim izteče rok 105 dni, naj se zglasijo v računovodstvu, kjer jim bomo dali obrazec, s pomočjo katerega bodo lahko podaljšale svoj porodniški dopust.

Bolniki, ki hočejo uveljaviti povračilo potnih stroškov, naj obrazce prinesejo na blagajno, kjer jim bodo izplačali potne stroške.

Novi dom JLA v našem mestu

Letošnja proslava kulturnega praznika bo ostala mnogim meščanom v nepozabnem spominu, saj je potekala v novem, sodobnem domu JLA. Otvoritev doma je velik dogodek za pripadnike JLA in občane Novega mesta. Otvoritvene svečanosti, ki je bila združena s proslavo slovenskega kulturnega praznika, so se udeležili poleg predstavnikov družbenopolitičnega življenja Novega mesta in drugih dolenjskih občin tudi načelnik generalštaba JLA generalpolkovnik Stane Potočar, komandant ljubljanskega

armadnega območja generalpolkovnik Franc Tavčar, republiški sekretar za LO Miha Butara in drugi.

Novi dom je velika pridobitev za Novo mesto, ki do sedaj ni imelo ustreznega prostora za kulturne prireditve. Poleg velike kino dvorane s 437 sedeži je tu še moderno kegljišče, strelišče za zračno puško ter prostor za šah in namizni tenis. Razen rednih kino predstav bodo v njem lahko gledališke, operne in druge predstave. Veseli smo, da je uprava doma JLA prisluhnila tudi potrebam in željam naše

delovne organizacije in omogočila redno treniranje kegljaški družini, ki bo lahko uporabljala prostore vsak četrtek od 16. do 19. ure, strelska družina, ki je dosedaj vadila v poslopju starega doma, pa bo lahko redno trenirala ob torkih med 15. in 17. uro.

Gotovo bo marsikdo izmed nas postal redni obiskovalec kino predstav in rad posedel v lepo urejeni restavraciji, ki je odprta vsak dan od 9. do 22. ure.

TEČAJ IZ PRVE MEDICINSKE POMOČI

Oddelek za ljudsko obrambo skupščine občine Trebnje organizira tečaj iz prve medicinske pomoči. V naši TOZD so bile že organizirane enote civilne zaščite, vendar smo se premalo posvetili ažuriranju enot ter vzgoji njenih članov.

V marcu je predviden 80-urni tečaj ob sodelovanju z občinskim odborom RK. Na tečaju bo sodelovala tudi 6-članska ekipa naše TOZD.

Lanske nesreče v Šentjerneju

Podatki o nesrečah pri delu in izostankih z dela za leto 1976 v TOZD tovarna Podgorje Šentjernej

– Gibanje nesreč pri delu, na poti na delo in izven dela

– 66 % manj izgubljenih dni

	leto 1975	1976	indeks
Nesreče pri delu – število	33	17	51
Izguba delovnih dni – nesreče pri delu	817	291	36
Število nesreč na poti na delo in z dela	2	–	–
Izguba delovnih dni – nesreče na poti na delo in z dela	36	–	–
Izguba delovnih dni skupaj do 30 dni	853	291	34
nad 30 dni	490	257	52
	327	34	10

Težjih nezgod v letu 1976 ni bilo. V letu 1976 je bilo zelo veliko narejenega s področja varstva pri delu, kar je razvidno iz podatkov. Prepovedali smo kakršnekoli premestitve delavcev z enega stroja na drugega, kar je eden izmed vzrokov, da je bilo v letu 1975 toliko nesreč. Nadalje smo prepovedali delo na stroju osebam, ki nimajo za posamezna delovna mesta preizkusa znanja s področja varstva pri delu. Vsako premestitev smo opravili s predhodno pisno odločbo in z obveznim

preizkusom znanja s področja varstva pri delu. Ta preizkus je obsegal teoretični in praktični del na samem delovnem mestu, kjer je bil vsak delavec poučen o nevarnostih na posameznih delovnih mestih.

V letu 1975 je bilo največ nesreč na krožnih žagah, ker so

imale neprimerne zaščitne naprave, zato smo kupili pri „Žičnici“ ustrezne nastavljive zaščitne naprave na vse mizne krožne žage; skratka poostrili smo odgovornost vodstvenih delavcev, kakor tudi pri razporejanju delavcev na delovna mesta. Povečala se je skrb za vzgojo vodstvenega kadra in samih delavcev, saj so vsi, od direktorja do zadnjega vodje delovnih skupin, opravili nove preizkuse iz varstva pri delu.

ELICA RADEŠČEK

KONČANI TEČAJI PRVE MEDICINSKE POMOČI PRIPADNIKOV CZ

V januarju, februarju in marcu so se končali 20- in 50-urni tečaji prve medicinske pomoči pripadnikov enote CZ. Udeleženci so redno obiskovali predavanja, se trudili, da pridobijo čimveč znanja in se usposobili za opravljanje nalog v ekipi prve medicinske pomoči.

Veliko pomoč pričakujemo od njih tudi na delovnih mestih. Želimo, da bi svoje znanje v sedanjem času pokazali pri nudenju prve pomoči našim delavcem, ki se poškodujejo pri delu, z vsakodnevnim oskrbovanjem malih, na oko nenevarnih ran, ki pa bi lahko povzročile nezaželene posledice. Vse trojke smo ali bomo oskrbeli z novimi tipiziranimi omaricami za prvo pomoč. Z nabavno službo in s službo za varstvo pri delu bomo uredili redno in nezamudno oskrbovanje s sanitetnim materialom in ustvarili vse pogoje, da delo trojk prve medicinske pomoči zaživi v naši tovarni.

Že sedaj to delo zelo uspešno opravljata delavki Marija Jordan v tovarni prikolic in Slavka Učman v tovarni avtomobilov, ki sta uspešno končali 80-urni tečaj prve medicinske pomoči v preteklem obdobju.

IVAN TOVŠAK

Poškodbe v januarju 77

Vzroki:

– oster rob	8
– teh. pomanjkl.	6
– neupor. os. var. sr.	1
– nepravilen transp.	1
– nepazljivost	5
– nepazlj. sodelavca	4
– neurejena del. okol.	3
– neprav. post. dela	2
– neorganizirano delo	1
– nezavarovano del. m.	1

Na poti na delo in z dela so se ponesrečili:

1. Graša Mijo
2. Kovačič Draga
3. Eršte Anton

TOZD	Skupno število nesreč	Od tega pot na in iz dela	
Tovarna avtomobilov	26	2	28
Tovarna prikolic	3	1	4
RI	1		1
Commerce	1		1
DS OSS			
Tehnoservis	1		1
Skupaj	32	3	35

Rak na jajčnikih

Uspehe zdravljenja bomo izboljšali, če bo vsaka ženska po 30. letu starosti prihajala dvakrat na leto na preiskave

Jajčnik je organ z zelo pomembno reprodukcijsko nalogo. Sestavljajo ga raznovrstne celice, ki imajo izredno velike in raznobre sposobnosti. Zato se iz jajčnikovih celic lahko razvije zelo veliko različnih tvorb ali bul. Več kakor vsaka peta izmed teh bul je zločesta – rak!

Rak jajčnikov zavzema več kot 15 odstotkov vseh rakavih sprememb ženskih spolovil. Register raka za Slovenijo zapiše vsako leto več na novo ugotovljenih primerov raka na jajčnikih. Leta 1950 jih je registriral 41, leta 1955 61, leta 1965 83, leta 1966 106, 1966 106, leta 1972 pa že 118 primerov. Rak na jajčnikih se lahko prične razvijati v vsaki starosti, vendar je največje število bolnic, ki se pridejo prvič zdraviti, starih od 45 do 65 let.

Bolezen se začne in napreduje zelo dolgo brez znamenj in skoro ne povzroča težav. Zaradi lege jajčnikov v osrednjem delu spodnje trebušne votline in zaradi jajčnikove enake trdote kot jo imajo drugi organi v mali medenici, začetne spremembe na jajčnikih z običajnimi zdravniškimi pregledi le s težavo ugotovimo. Zato prihajajo bolnice z rakom na jajčnikih pozno k zdravniku in zato splošni zdravniški pregled le redko odkrije bolezen v začetku ali v zgodnji razvojni stopnji. Tako prihajajo bolnice na zdravljenje povečini v poznem, napredovalnem stadiju bolezni. Uspešnost zdravljenja je tudi pri sedanjih medicinskih znanosti odvisna predvsem in skoraj edino od stopnje razširjenosti bolezni ob pričetku zdravljenja. Zato bomo uspehe zdravljenja izboljšali le, če bo vsaka ženska po 30. letu starosti prihajala dvakrat na leto na ginekološke preiskave, četudi bi se počutila zdravo!

Opozorilna znamenja

Le poredkoma se pojavijo pri začetnem napredovanju raka na jajčnikih nevshečnosti, nekakšna opozorilna znamenja. Ta so sprva neznačilna in ne povzročajo tolikšnih motenj, da bi jih bolnice ne mogle prenašati ali da bi zaradi njih iskale zdravniško pomoč. Nanje bomo opozorili zaradi boljše osveščenosti naših žensk, da si bodo tudi take nevshečnosti pravilno tolmačile in zanje poiskale čimprej razjasnitev pri zdravniku. Take nevshečnosti so: napetost v trebuhu, ki se trajno povečuje in je od menstrualnega ciklusa neodvisna; tope bolečine v spodnjem delu trebuha, ki so stalne in se povečujejo; nerednosti v zvezi z menstruacijo, ki postajajo vedno bolj izrazite; bolečine v spodnjem delu trebuha, ki redno nastopajo pri težjem fizičnem delu. Težave pri izpraznjevanju črevesja in pri občevarjanju. Vsa ta znamenja ne pomenijo večje nevarnosti, če se pojavijo enkratno ali pa samo pred perilom, sicer pa so lahko znamenje za nastajanje bule.

Ko se pojavijo izrazita in dobro zaznavna znamenja, kot so hitro naraščanje trebuha, pogostno tiščanje na vodo, težave pri izpraznjevanju mehurja, prebavne težave, predvsem zaprtja, hujšanje in stalno draženje na kašelj, je bolezen navadno že zelo napredovala in se razsejala po organih trebušne votline in celo zunaj nje. Bula lahko zara-

di velikosti potiska trebušne organe iz prirojene lege in moti njihovo delovanje. Tekočina, ki se pri tej razvojni stopnji bolezni nabira v trebušni in celo v prsni votlini, opisane težave še poveča. Seveda je uspešno zdravljenje v tako napredovalnem stanju bolezni nemogoče. Operativno ne moremo odstraniti vsega rakavega tkiva, druga zdravljenja pa imajo pri tej vrsti raka le začasen ali samo blažilen uspeh. Zato ponovno poudarjamo, da je tudi pri tej obliki raka, kot je pri raku nasploh, uspeh zdravljenja odvisen od stopnje razširjenosti bolezni v začetku zdravljenja.

Postopki za zgodnje odkrivanje bolezni

Poleg običajnega ginekološkega pregleda opravimo še pregled skozi črevo, ginekološki pregled v različnih položajih in pregled v narkozi. Bris in pregled izločkov iz nožnice ter iz maternica nam le redko pokaže pozitivni rezultat, to je rakave celice. Bolj zanesljive preiskave so pregled notranjosti trebušne votline s posebnim optičnim instrumentom – laparoskopom in rentgenske preiskave s kontrastnimi sredstvi. Če nam vse te preiskave ne pojasnijo diagnoze, se odločimo, ne da bi odlašali, za poizkusno operacijo.

Vrste zdravljenja so: operacija, ionizirajoče obsevanje, citostatiki in kombinacije le-teh.

Vrsto zdravljenja izberemo predvsem po stopnji razširjenosti bolezni, po starosti ter po splošnem zdravstvenem stanju bolnice in po histoloških značilnostih rakavih celic.

V začetnih stadijih vedno operiramo, pri napredovalni bolezni pa bolnico najprej obsevamo. Bolnico nato zdravimo še s citostatiki, in če je razsežnost bolezni po takem zdravljenju zmanjšana ter postala dostopna za operacijo, še operiramo. Najboljše uspehe imamo pri bolnicah, kjer smo začeli z zdravljenjem v začetku ali zgodnji razvojni dobi bolezni. Pri teh dosežemo pet-letno preživelost v več kot 80 odstotkih. Če začnemo zdraviti, ko se je bolezen že razširila po trebušnih organih, je odstotek 5-letnih preživetij znatno manjši, to je okoli 15 odstotkov. Pri bolnicah, ki smo jih začeli zdraviti, ko se je bolezen razširila že zunaj trebušne votline, npr. v prsno votlino, 5 let preživi le malokatera. Uspehi zdravljenja začetnega stanja bolezni so se izboljšali, ko smo po operaciji začeli vbrizgavati v trebušno votlino radioaktivno zlato Au. Uspehi napredovale bolezni pa so se nekoliko izboljšali po tem, ko smo pri ponovnih operacijah začeli odstranjevati čimveč rakavega tkiva in nato zdravljenje vztrajno nadaljevali s citostatiki.

Rak na jajcevodih je mnogo manj pogosten. Med raki na ženskih spolovilih odpade nanj komaj pol odstotka. V začetku bolezni tudi ta nima znamenj. Pri napredovanju pa se lahko kmalu pojavi znamenje, ki je za raka na jajcevodih zelo značilno, ni pa obvezno. To je precej tekoč iztok, rumenkasto-jantarske barve. Pojavi se v nožnici in počasi narašča. Vsa druga znamenja so enaka kot pri raku na jajčnikih. Pri postopku za zgodnje odkrivanje in spoznavanje raka na jajcevodih dobimo v brisu iz nožnice sluzi pogosteje rakave celice. Zdravimo predvsem operativno. Obsevanje z ionizirajočimi žarki in zdravljenje s kemoterapevtiki je znatno manj uspešno.

Če hočemo izboljšati uspehe zdravljenja raka na jajčnikih in jajcevodih, moramo pričeti zdraviti bolezen v začetku. To pa je odvisno od zdravstvene prosvetljenosti naših žensk bolj kot od drugih zdravstvenih dejavnikov. Zato so tako važne redne polletne ali vsaj letne ginekološke preiskave.

Prof. dr. sc.
dr. Rado Poljanšek
ginekolog-onkolog

Velika avla osnovne šole Gm, kjer je bila osrednja proslava dneva žena za ženske, zaposlene v IMV, iz dislociranih tozdov pa so se proslave udeležile delegacije žensk, ni bila nabito polna; manjkalo je precej naših žena, zato pa so se tiste, ki so se proslave udeležile, zelo nasmejale programu, ki so ga pripravili učenci grmske osnovne šole. Vsaka udeleženka proslave na grmski osemletki je prejela nageljček in vizitko – skromen izraz naše pozornosti.

Iz disciplinske

Odbor za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti je zasedal lani 35-krat. Izrekel je naslednje ukrepe:

137 opominov, 196 javnih opominov, 40 pogojnih izključitev, 18 prekinitev lastnosti delavca v združenem delu in eno premestitev na drugo delovno mesto. V 13 primerih je odbor zahteval tudi povrnitev materialne škode.

Vzroki, ki so pripeljali delavce pred odbor, so naslednji:

neopravičeni izostanki, zamujanje na delo, zapuščenje delovnega mesta brez dovoljenja predpostavljenih delavcev, prihajanje in odhajanje na nedovoljenih mestih, malomarno in neodgovorno izvrševanje delovnih dolžnosti, zaradi omalovaževanja ukrepov za varstvo pri delu, kršenja predpisov varstva pri delu, prilaščanja orodja in materiala, povzročanja škode, prekoračenja pooblastila, zaradi neopravičenega odklanjanja dela v podaljšanem delovnem času, zaradi namenskega preprečevanja zdravljenja in podaljševanja bolniškega staleža, zaradi tatvin, zaradi povzročanja nereda s fizičnimi napadi in z grožnjami.

Tudi letos ima odbor veliko dela. V zadnjem mesecu je izrekel naslednje ukrepe:

IZKLJUČITEV IZ DELOVNE ORGANIZACIJE

1. BAKIN Vid, 1951, NK delavec v oddelku mezanska obdelava, je odnesel iz tovarne avtomobilov 5 parov (10 komadov) varnostnih pasov.

2. BAKIN Anica, 1956, NK delavka v oddelku montaža dostavnih vozil, je odnesla iz tovarne avtomobilov 1 par (2 komada) varnostnih pasov.

3. MALENŠEK Ivan, 1953, ročni delavec v oddelku mehanska obdelava, je odnesel iz tovarne 2 para (4 komade) varnostnih pasov.

4. JAGUNIČ Vlado, 1947, NK delavec v oddelku skladišče ostalega materiala, ker je večkrat zapustil delovno mesto in se vračal vinjen na delo.

POGOJNA IZKLJUČITEV IZ DELOVNE ORGANIZACIJE ZA DOBO ENEGA LETA

1. PETERLE Zvonko, 1952, KV klepar, v oddelku karošernica, je odnesel iz Tovarne avtomobilov 1 par (2 komada) varnostnih pasov.

2. VRTAČIČ Jože, 1951, viličarist v OPP, ker je opazil, da pri plači ni dobil 10% stimulativnega dela OD, ni hotel delati in je s tremi sodelavci odšel domov.

3. JENIČ Franc, 1940, NK delavec v skladišču ostalega materiala, ker je dal denar delavcu DINOSA, da bi mu prinesel pol litra encijana, vendar pijače ni prinesel. Potem je tov. Jenič napadel Hočevarja, ker ga je zamenjal s tov. Kacinom.

4. MILIČ Nikola, 1943, viličarist v OPP; izjavil je, da ne bo delal, dokler ne dobi plače. Milič se ni zavedal, kako ogromna je škoda, ki jo je povzročil, ker ni hotel delati.

5. JARC Ludvik, 1951, viličarist v OPP; izjavil je, da ne bo delal, dokler ne dobi plače. Jarc se ni zavedal, kako ogromna je škoda, ki jo je povzročil, ker ni hotel delati.

6. HROVAT Jože, 1949, viličarist v OPP; izjavil je, da ne bo delal, dokler ne dobi plače. Hrovat se ni zavedal, kako ogromna je škoda, ki jo je povzročil, ker ni hotel delati.

JAVNI OPOMIN

1. AJDIŠEK Mirko, 1955, KV avtomehaničar v oddelku montaža osebnih vozil R-4, je ob 11.30 uri samovoljno vzel osebni svto R-4 ter se z njim odpeljal po prostorih tovarne. Zaradi neprimerne hitrosti ni mogel zaustaviti avtomobila pred izhodnimi vrati, zato je s prednjim delom avtomobila trčil v vrata. Ajdišek nima voziškega dovoljenja.

2. DJEKIČ Bogdan, 1947, NK delavec v oddelku podsklopi; kljub opozorilu izmeno-

vodje, naj zapusti DM, tega ni storil. Hotel je prinesiti v tovarno alkohol.

3. PERME Lado, 1937, PK varilec, zaposlen v oddelku podsklopi, ker je na delovnem mestu pil žganje.

4. ŠOŠTARIČ Josip, 1956, NK delavec v Tovarni avtomobilov, ker ni pomagal poriniti avtobusa zaradi mrznje do šoferja. Tov. Šoštarč in še nekaj drugih tovarišev so se smejali, stali na cesti, pili žganje in peli, medtem ko so drugi poizkušali spraviti avtobus na cesto.

5. ŠTRUMBELJ Franc, 1934, NK delavec v oddelku podsklopi, je bil 6. 1. 1977 na delovnem mestu močno vinjen.

6. ŠKRBLJIN Miroslav, 1952, KV elektromonter v oddelku lakirnica drobnih delov, je neopravičeno izostajal z dela in je prišel na delo pod vplivom alkohola.

7. KRALJ Alojz, 1937, NK delavec v skladišču ostalega materiala, ker je dal denar delavcu DINOSA tov. Kadinu, da bi mu prinesel pol litra encijana, vendar pijače ni prinesel. Potem je tov. Jenič napadel Hočevarja, ker ga je zamenjal s tov. Kacinom.

8. BOŽIČ Ivan, 1939, NK delavec v skladišču ostalega materiala, je prišel na delo pod močnim vplivom alkohola; zaradi vinjenosti je moral delo zapustiti.

9. KADAK Cena, 1951, NK delavka v oddelku mahanska obdelava, ker je neopravičeno izostala z dela.

10. GLEŠIČ Ivan, 1958, NK delavec v skladišču ker je neopravičeno izostal z dela.

11. KRČELJ Ivan, 1954, NK delavec v oddelku mehanska obdelava, je samovoljno zapustil tovarno in odšel na Otočec. Vrnil se je pod vplivom alkohola.

12. ŠTANFELJ Vinko, 1952, viličarist v OPP, je zaradi prevelike hitrosti z viličarjem povzročil veliko škodo.

13. ČEČELIČ Bojan, 1958, NK delavec v oddelku osebnih vozil R-4, ker je neopravičeno izostal z dela.

14. DAVIDOVIČ Bare, 1959, NK delavec v oddelku montaža osebnih vozil R-4, ker je kljub opozorilu vozil vozilo R-4 in ga pri tem močno poškodoval.

15. ŠALINGER Vinko, 1955, NK delavec v oddelku

skladišče 0040, ker je neopravičeno izostal z dela.

16. ŠUŠTARŠIČ Milan, 1957, NK delavec v Tovarni avtomobilov, je prišel na delo vinjen, zato ga je predelavec poslal domov.

17. POVŠE Mirko, 1956, NK delavec v Tovarni prikolic, je prišel vinjen na delo; razen tega je dve uri izostal z dela zaradi popivanja.

18. PLOT Drago, 1954, NK delavec v Tovarni prikolic, ker je neopravičeno izostal z dela.

19. PILETIČ Janez, 1955, PK delavec v Tovarni prikolic, ker je neopravičeno izostal z dela.

KRŠITELJI DELOVNIH DOLŽNOSTI IN OBVEZNOSTI NA MIRNI

Odbor za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in obveznosti je na seji 12. 2. 1977 obravnaval disciplinske prekrške kršiteljev delovnih dolžnosti in obveznosti.

NK delavec Fekonja Štefan je več dni izostal z dela. Zato mu je odbor odredil prenehanje lastnosti delavca v TOZD (pogojno za dobo 6 mesecev).

Prav tako je več dni izostal z dela NK delavec Golob Anton in mu je bilo izrečeno prenehanje lastnosti delavca v TOZD (pogojno za dobo 12 mesecev).

Kot zadnji primer je bil obravnavan disciplinski prekršek NK delavca Gracar Antona, ki je na nedovoljen način prinesel v tovarniške prostore v večernih urah pleteno steklenico pijače. Za naveden prekršek je prejel javni opomin.

MAJDA BARTOLJ

ALI O GOLFU SAMO „GOFLAJO“?

Ameriški avtomobilistični reviji „Car and Driver“ in „Road and Driver“ pišeta, da imajo v redakciji cele predale delov, ki so odpadli s testnega Golfa. Ena med njimi omenja celo, da jim je vozilo razpadlo na sestavne dele. Poleg malomarne izdelave omenjata reviji tudi težave z zaganjanjem, izpuhom, in vplinjačem. Torej – nič kaj spodbudne vesti za tiste, ki nameravajo postati srečni lastniki toliko hvaljenega Golfa.

Potovanje s prikolico nas vrača v mlada leta

V eni izmed prejšnjih števil KURIRJA smo že pisali o sodelovanju IMV in CCC – camping caravaning kluba iz Zagreba. Danes bi radi zapisali nekaj več o klubu, njegovi aktivnosti in našemu nadaljnjem sodelovanju, ki ga klub predvideva v svojem programu, sprejetem na letni skupščini 18. 2. 1977 v Zagrebu.

Iz uvodnega poročila, ki ga je na skupščini podal predsednik izvršnega odbora kluba Vladimir Levak, povzemamo nekaj misli, da bi dobili popolnejšo podobo o klubu.

Povedal je, da je bil CCC klub ustanovljen na pobudo AMS Hrvatske, časopisa „SAM“ in skupine kamperjev „entuziastov“, ki so dali idejo ter z vsestransko podporo njihovega matičnega društva AMD „Sveučilište“ Zagreb, ki jih je sprejel pod svoje okrilje kot sekcijo. „Brez podpore vseh navedenih“, je rekel tov. Levak, „bi bilo nemogoče uspešno štartati v prvem letu obstoja CCC in to kljub entuziazmu, resnosti in mladostnem poletu članov kluba, ki že nekaj časa ne spadajo več med mladince, pa čeprav smo dokazali, da smo v srcih zaustavili čas, ko smo bili srednjeolci, študentje, fantje in dekleta, zaljubljeni v vse, kar je lepo in svojo sposobnost, da se veselimo in delamo skupaj“.

V nadaljevanju je govoril o pomanjkljivosti in težavah, ki so se pojavljale v času njihovega enoletnega delovanja, o neorganiziranem pristopu posameznih članov kluba k reševanju predvsem tehničnih problemov

(tiskanje propagandnega materiala, priprava materiala za izdajo vodiča) kakot tudi pomanjkljivo sodelovanje s tiskom, radijem in televizijo, ki so izrazili pripravljenost sodelovanja ter v nadaljevanju dejal: „Iz istega razloga nismo stopili v zvezo s sorodnimi klubi in organizacijami, od katerih smo, zahvaljujoč AMS Hrvatske, dobili pismene ponudbe za sodelovanje, na katere smo sicer odgovorili, vendar brez konkretnih predlogov in brez organiziranega pristopa z naše strani: k takšnemu sodelovanju, ki je zelo zaželeno in obojestransko koristno.“

Zato je v prihodnje potrebno v izvršni odbor voliti ljudi, ki imajo poleg volje tudi objektivne možnosti, da del svojega prostega časa, znanja in sposobnosti podarijo klubu“.

KAMPIRANJE JE NAJBOLJ ZDRAVA TURISTIČNA AKTIVNOST

Nato je podal nekaj predlogov za nove oblike aktivnosti kluba in dejal: „Vsem nam je jasno, da nas je v klub pripeljala ljubezen do narave, potreba, da prispevamo svoj del k splošnim naporom, da se zaščiti človekova narava in da organizirano razširimo to vrsto turizma, ki ima iz opravičljivih razlogov po vsem svetu vse več pristašev. Nezadovoljni s tretmanom in pogoji v številnih kampih v naši državi, ki je svojevrsten fenomen v svetu zaradi prirodnih lepote in izrednih pogojev za kampiranje, smo našli razlog za

organiziranje tega kluba. Aktivnost smo usmerili proti večjemu številu kampov in turističnih organizacij na morski obali in v notranjosti. Z zadovoljstvom smo vzpostavili stike in se dogovorili za sodelovanje s prijatelji iz kluba v Beogradu in Sarajevu, zavedajoč se, da bomo številčnejši lahko dosegli več. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, koliko je naša organizacija koristna pri napredovanju in razvijanju turizma v naši državi v trenutku, ko ravno v tej vrsti gospodarstva doživljamo pojav, ki bi ga s polno odgovornostjo imenoval „bumerang“, za katerega ne bi želeli, da se dotakne naših kampov in redči prijatelje tega najbolj zdravega in najbolj pristopnega in tudi najbolj spektakularnega načina turistične aktivnosti. V kolikor bomo pripomogli k boljšim pogojem kampiranja v Jugoslaviji, bomo koristili skupnosti in sebi. Važen faktor skupnega delovanja kamperjev je tudi zavest, da smo lahko koristni splošni obrambi, kajti naši miniaturni udobni domovi se lahko v najkrajšem času spremenijo v ambulante, previjalnice ali tudi v zatočišča v najtežjih pogojih.“

Prvo leto obstoja našega kluba je potekalo zelo aktivno. Ne bom našteval začetnih naporov s propagando, organizacijo kluba in boječih pričakovanj na odgovore na celo gomilo dopisov in pisem kampom, turističnim in gospodarskim organizacijam, za katere smo smatrali, da bi morali biti zainteresirani za sodelovanje z nami. Bojazni so bile odveč:

obljubljena je in tudi pridobljena podpora številnih organizacij, ki so se zavedale, da za usluge, ki nam jih nudijo, tudi naš klub njim še kako koristi.

KARAVANA PRIKOLIC JE OBISKALA NOVO MESTO, KUMROVEC, VINICO ...

Začeli smo s skupnim izletom v Novo mesto. Sledili pa so obiski pod parolo: „kampska patrola“ – v Kumrovec, Vinico in Zelino. V Zelini smo pod zelo ugodnimi pogoji organizirali stacionar. Tam smo imeli tekmovalno v spretnosti vožnje s prikolico, predavanje o protipožarni zaščiti in uspešno tombolo na zaključni akciji „Slovo od sezone 1976“.

Posebno moram poudariti sodelovanje z IMV iz Novega mesta, proizvajalcem večine naših karavanov, ki sodeluje s klubom od začetka: pomagal nam je pri organizaciji obiska na Otočcu in tovarni, pri servisiraju prikolic v stacionarju v Zelini in z nabavo rezervnih delov. Še več pa pričakujemo od obljubljenega nadaljnjega sodelovanja in podpore“.

Ko se je predsednik zahvalil najaktivnejšim članom kluba, ki so največ prispevali k uspešnemu delovanju kluba in članom ZZK Zelina, se je še posebej zahvalil predstavnikoma IMV – Vidi Kerin in Renatu Filipančiču, ki sta že od prvega obiska na Otočcu skrbeli za stik med klubom in tovarno.

Moramo priznati, da smo bili predstavniki IMV, ki smo prisostvovali skupščini, prijetno presenečeni zaradi pohval predsednika kluba, ki je izrazil veliko hvaležnost tudi našemu kolektivu za uspešno sodelovanje in pripisal velik pomen sodelovanju kluba z IMV.

Ob zaključku naj povemo, da si člani Camping Caravaning kluba iz Zagreba želijo sodelovati tudi v naprej. Aprila nas nameravamo zopet obiskati, tokrat številčnejši in se z našimi športniki v kampu na Otočcu pomeriti v več športnih panogah. Upamo, da bomo lahko uresničili njihovo željo. In povemo naj še to, da klub poskrbi, da vsako njihovo akcijo, potovanje oz. karavano spremlja tisk, radio in televizija, in da je to za IMV vsekakor velika publiciteta.

Pogled v dvorano, kjer člani CCC gledajo filme – prijeten spomin na preteklo sezono